

Svarīgākais uzkopšanā **PIEMĒROTA DARBU PROGRAMMA**

Latvijas Profesionālās uzkopšanas un apsaimniekošanas asociācijas (LPUAA) biedri nereti sastopas ar situācijām, kurās regulāri veicamo uzkopšanas darbu programma neatbilst faktiskajām vajadzībām. Šajā informatīvajā materiālā LPUAA akcentē piemērotas programmas nozīmību un sniedz ieteikumus tās sagatavošanā.

Izplatītākās kļūdas

Prasīts vairāk, nekā nepieciešams

Izplatītākais uzkopšanas programmas formāts paredz virsmu vai objektu veidus un to uzkopšanas periodiskumu. Piemēram, grīdas segumu uzkopšana – katru darba dienu, grīdlīstu tīrīšana – reizi nedēļā. LPUAA biedri ir ievērojuši, ka visai bieži atsevišķām telpu grupām vai objektiem ir noteiktas augstākas prasības, nekā tas ir objektīvi nepieciešams. Tā ir būtiska nepilnība, jo nelietderīgi paaugstina regulārās izmaksas.

Nepietiekams darbu apjoms

Tiecoties ekonomēt finanšu līdzekļus, tiek paredzēti pārāk gari laika intervāli starp uzkopšanas reizēm. Daļā objektu uzkopšanas regularitāti nosaka normatīvie akti, piemēram, izglītības un ārstniecības iestādēs, pārtikas produktu aprītē. Savukārt citās sfērās regularitāte ir brīvi nosakāma. Tādēļ praksē ir novērota pat situācija, ka intensīvi lietotas koplietošanas tualetes paredzēts tīrīt tikai reizi nedēļā. Jāsaprot, ka, samazinot uzkopšanas regularitāti no 5 reizēm līdz 2 reizēm nedēļā, veicamā darba apjoms un izmaksas nesamazināsies 2,5 reizes. Kopējais piesārņojuma daudzums, kurš uzkopējam jāsavāc, nemazināsies, taču tas būs jāizdara divās reizēs, iespējams, ar iedarbīgākiem uzkopšanas līdzekļiem un metodēm, patērējot vairāk darba laika. Pārlietu reta uzkopšana arī paaugstina riskus telpu lietotāju veselībai, un darbinieku slimības dēļ zaudētais laiks negatīvi ietekmē organizāciju efektivitāti.

Nav paredzēti rezultāti

Netiek noteikts objektīvi mērāms sasniedzamais uzkopšanas rezultāts. Piemēram, prasība veikt grīdas mitro uzkopšanu katru darba dienu tikai šķietami ir pietiekams formulējums ietveršanai darbu programmā. Jāsaprot, ka pat rūpnieciskajās „tīrajās telpās” standarti pieļauj konkrētu piesārņojuma līmeni. Īpaši neapriekotajās telpās piesārņojums arī tiek kontrolēts, bet zināms tā līmenis saglabāsies arī pēc uzkopšanas. Tādēļ iepriekšminētā prasība veikt grīdas mitro uzkopšanu praksē nevar nozīmēt ideālas tīrības sasniegšanu, bet gan piesārņojuma samazināšanu līdz noteiktam līmenim. Diemžēl šis līmenis praksē visbiežāk netiek paredzēts. Process, kurā veicamās aktivitātes ir noteiktas, bet sasniedzamais rezultāts ir neskaidrs, nav efektīvi vadāms un var sagādāt raizes visām ieinteresētajām pusēm.

Ieteikumi

Izmantot Latvijas nacionālo uzkopšanas kvalitātes standartu

Veicamo telpu uzkopšanas darbu programmu un sasniedzamo uzkopšanas kvalitātes līmeni (darbu rezultātu) LPUAA iesaka noteikt, pielietojot Latvijā kopš 2017. gada spēkā esošo nacionālo kvalitātes standartu LVS 1051:2017 „Uzkopšanas kvalitāte. Mērišanas sistēma uzkopšanas kvalitātes pārbaudei un vērtēšanai”. Tas ir pieejams latviešu valodā Latvijas standarta tīmekļa veikalā www.lvs.lv un tiek aizvien plašāk pielietots uzkopšanas pakalpojumu iepirkumos, kā arī uzkopšanas darbu organizēšanā pašu spēkiem.

Rūpīgi pārvērtēt uzkopšanas vajadzības telpu grupās

Nosakot sasniedzamos uzkopšanas kvalitātes līmeņus un darbu veikšanas regularitāti, iesakām piesaistīt kompetentus speciālistus, lai nepamatoti nesadārdzinātu uzkopšanu ar pārlieku augstām prasībām vai, gluži pretēji, neieplānotu nepietiekami intensīvu darbu programmu īpaši atbildīgās telpu grupās, kā, piemēram, tualetes un dušas, virtuves, apmeklētāju telpas.

Nodrošināt iespēju mērīt visu darbu izpildi

Regulāro telpu uzkopšanas darbu kvalitātes līmeni varam noteikt, izmantojot uzkopšanas kvalitātes standartu. Taču līguma priekšmets visbiežāk ietvers arī citus pavadošos pakalpojumus, piemēram, teritoriju uzkopšanu, kur nacionālo standartu nevaram pielietot. Tādēļ LPUAA iesaka visur, kur iespējams, definēt būtiskos sasniedzamos rezultātus. Piemēram, darba aprakstu „logu mazgāšana (visas puses)” papildinot ar sasniedzamo rezultātu „Logu stikli, rāmji, palodzes, aizsargrestes bez piesārņojuma uzkrājumiem, mazgāšanas pēdām”.

Paredzēt darbu programmas elastību

Uzkopšanas vajadzības ietekmē dažādi apstākļi, tostarp sezonālitate, remonta darbi, telpu noslogojuma izmaiņas. Ierosinām uzkopšanas programmā paredzēt iespēju ietvert papildus telpas vai tās izslēgt, iespēju palielināt vai samazināt uzkopšanas periodiskumu.

Uzkopšanas objekta raksturlielumu precizitāte

Uzkopšanas organizēšanai nepieciešams precīzs telpu saraksts, informācija par to platību, telpu piederību lietojuma grupām, darbinieku un apmeklētāju skaitu, tīrīšanai atvēlēto laiku, piekļuves apgrūtinājumiem. Iesakām ietvert arī pasūtītāja pienākumus, piemēram, uzkopjamo virsmu atbrīvošanu no priekšmetiem (atbrīvot palodzes, novākt dokumentus no uzkopjamo galdu virsmām). Vispārpieņemts princips – uzkopt tikai brīvās virsmas, lai izvairītos no pasūtītāja īpašuma bojāšanas un atlikšanas telpas lietotājam neierastā vietā. Pilnvērtīga un aktuāla informācija par objektu samazina domstarpību iespējamību un ir priekšnoteikums uzkopšanas organizēšanai un kvalitātes uzraudzībai atbilstoši nacionālajam uzkopšanas kvalitātes standartam.

Biedrība „Latvijas Profesionālās uzkopšanas un apsaimniekošanas asociācija”
Adrese: Vietalvas iela 5, Rīga, LV-1009
Mobilais tālrunis 29456285
E-pasts: lpuaa@lpuaa.lv
www.lpuaa.lv

LPUAA ir darba devēju, ražotāju, piegādātāju, pētniecības iestāžu un profesionāļu apvienība, kas darbojas profesionālās uzkopšanas un apsaimniekošanas jomā. Asociācija dibināta, lai kopīgiem spēkiem risinātu profesionālās uzkopšanas un apsaimniekošanas nozares problēmas un veicinātu tās attīstību Latvijā.